

MATERIAŁ PORÓWNAWCZY

do ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r.

o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 739)

USTAWA z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1072)

Art. 164.

1. Organami nadzoru górniczego są:

- 1) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego;
- 2) dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych;
- [3) dyrektor Specjalistycznego Urzędu Górniczego, zwanego dalej "SUG".]*

[2. Organami nadzoru górniczego pierwszej instancji są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych oraz dyrektor SUG, chyba że ustawa stanowi inaczej.]

3. Organem nadzoru górniczego pierwszej instancji w sprawach dotyczących podziemnego składowania dwutlenku węgla jest Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.]

<2. Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych są organami nadzoru górniczego pierwszej instancji, chyba że ustawa stanowi inaczej.

3. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest organem nadzoru górniczego pierwszej instancji:

- 1) w sprawach dotyczących podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- 2) w odniesieniu do podziemnych zakładów górniczych właściwym rzeczowo w sprawach:
 - a) górniczych wyciągów szybowych,
 - b) urządzeń transportowych, których środki transportu poruszają się po torze o nachyleniu powyżej 45°, w wyrobiskach górniczych,
 - c) szybów i szybików wraz z wyposażeniem,
 - d) centrali i dyspozytorni wraz z systemami łączności, bezpieczeństwa i alarmowania oraz magistralnymi sieciami telekomunikacyjnymi,

- e) **stacji wentylatorów głównych,**
 - f) **urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających obiekty, maszyny i urządzenia, o których mowa w lit. a–e;**
- 3) **wykonującym zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego właściwym rzeczowo w odniesieniu do następujących obiektów budowlanych podziemnych zakładów górniczych:**
- a) **obiektów budowlanych maszyn wyciągowych,**
 - b) **szybowych wież wyciągowych,**
 - c) **budynków nadszybi,**
 - d) **obiektów budowlanych urządzeń, o których mowa w pkt 2 lit. b,**
 - e) **wolnostojących budynków centrali, dyspozytorni, systemów oraz sieci, o których mowa w pkt 2 lit. d,**
 - f) **obiektów budowlanych stacji wentylatorów głównych,**
 - g) **obiektów budowlanych przeznaczonych dla urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających obiekty, maszyny i urządzenia, o których mowa w pkt 2 lit. a–e.>**

Art. 166.

1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w szczególności:

- 1) jest organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych [*oraz dyrektora SUG*], a także sprawuje nadzór nad ich działalnością;
- 2) powołuje, w drodze zarządzenia, komisje do opiniowania stanu bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego, stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie oraz stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych, a także może powoływać inne stałe lub doraźne kolegialne organy doradcze i opiniodawcze, określając ich nazwę, skład, zakres zadań, tryb pracy oraz sposób obsługi;
- 3) gromadzi i archiwizuje dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych oraz udostępnia ją, na zasadach i w sposób określony w odrębnych przepisach;

- 4) jest wyspecjalizowanym organem kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, w odniesieniu do wyrobów przeznaczonych do stosowania w ruchu zakładu górniczego;
- 4a) jest organem nadzoru rynku w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2022 r. poz. 5) w odniesieniu do wyrobów przeznaczonych do stosowania w ruchu zakładu górniczego;
- 4b) jest organem nadzoru rynku w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o systemach homologacji typu UE i nadzoru rynku silników spalinowych przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach (Dz. U. poz. 1339) w zakresie silników zamontowanych w maszynach mobilnych nieporuszających się po drogach stosowanych w ruchu zakładu górniczego;
- 5) prowadzi działalność promocyjną i informacyjną w zakresie związanym z zadaniami organów nadzoru górniczego;
- 6) inicjuje prace naukowo-badawcze oraz inicjuje i podejmuje przedsięwzięcia w zakresie poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia w górnictwie, wdrożenia postępu technicznego w dziedzinie górnictwa, racjonalnej gospodarki złożami kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko;
- 7) ustala kierunki i wytyczne działania urzędów górniczych, a także może wydawać dyrektorom okręgowych urzędów górniczych [*oraz dyrektorowi SUG*] polecenia dotyczące podjęcia określonych czynności oraz żądać od nich informacji będących w ich posiadaniu;
- 8) dokonuje kompleksowego sprawdzenia i oceny stanu bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego, stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie, stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych, stanu ratownictwa górniczego oraz innych zagadnień związanych z prowadzeniem ruchu zakładów górniczych, a także przedkłada właściwym organom informacje, opinie i wnioski w tej dziedzinie;
- 9) sporządza roczne sprawozdania z działalności urzędów górniczych;
- 10) w zakresie bezpieczeństwa działalności polegającej na poszukiwaniu, rozpoznawaniu lub wydobywaniu węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;

- a) współpracuje z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej oraz dyrektorem właściwego urzędu morskiego w celu zapewnienia bezpieczeństwa morskiego w związku z wykonywaniem tej działalności,
 - b) sporządza i przekazuje sprawozdania właściwym organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej, zgodnie z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa tej działalności,
 - c) zawiera, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalni, porozumienia z właściwymi organami innych państw członkowskich Unii Europejskiej dotyczące opracowywania i aktualizacji scenariuszy współpracy w przypadku zaistnienia wypadku lub niebezpiecznego zdarzenia,
 - d) zawiera, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalni, porozumienia z właściwymi agencjami Unii Europejskiej oraz innymi instytucjami w celu wymiany informacji dotyczących tej działalności,
 - e) przekazuje, na wniosek właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, informacje dotyczące zagrożeń dla środowiska, jakie mogą wystąpić w tym państwie na skutek wykonywania tej działalności,
 - f) bierze udział w konsultacjach z przedsiębiorcami oraz Komisją Europejską w zakresie stosowania przepisów dotyczących działalności polegającej na poszukiwaniu, rozpoznawaniu lub wydobywaniu węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich,
 - g) współpracuje z przedsiębiorcami wykonującymi tę działalność w celu opracowania i aktualizacji standardów i wytycznych dotyczących najlepszych praktyk w odniesieniu do kontroli poważnych zagrożeń, na każdym etapie wykonywania działalności.
2. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wykonuje swoje zadania przy pomocy Wyższego Urzędu Górniczego, działającego pod jego bezpośrednim kierownictwem.
 3. Siedzibą Wyższego Urzędu Górniczego jest miasto Katowice.
 4. Minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalni nadaje, w drodze zarządzenia, statut Wyższemu Urzędowi Górniczemu, określający jego organizację wewnętrzną.

Art. 167.

1. Terenowymi organami administracji rządowej, podległymi Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych [*i dyrektor SUG*].
-

Objaśnienie oznaczeń: [*]* kursywa – tekst usunięty przez Sejm

<> **druk pogrubiony** – tekst wstawiony przez Sejm

2. Dyrektorów, o których mowa w ust. 1, oraz ich zastępców powołuje i odwołuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.
 3. Powołanie, o którym mowa w ust. 2, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.
 4. Osoby odwołane ze stanowiska dyrektora lub zastępcy dyrektora okręgowego urzędu górniczego [*lub SUG*], które przed powołaniem na to stanowisko były urzędnikami państwowymi mianowanymi zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych albo pracownikami służby cywilnej, stają się pracownikami służby cywilnej i w stosunku do nich stosuje się odpowiednio art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.
 5. Dyrektorzy, o których mowa w ust. 1, wykonują swoje zadania przy pomocy okręgowych urzędów górniczych [*i SUG*], działających pod ich bezpośrednim kierownictwem.
- <5a. W sprawach organizacyjno-finansowych, w tym w sprawach z zakresu prawa pracy, Wyższy Urząd Górniczy wraz z okręgowymi urzędami górniczymi stanowi jednostkę organizacyjną, w której zadania przewidziane w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1233, 2447 i 2448 oraz z 2022 r. poz. 655) dla dyrektora generalnego urzędu wykonuje dyrektor generalny Wyższego Urzędu Górniczego.**
- 5b. W sprawach organizacyjno-finansowych, w tym w sprawach z zakresu prawa pracy, jednostka organizacyjna, o której mowa w ust. 5a, używa nazwy „Wyższy Urząd Górniczy”.>**
- [6. *Zadania przewidziane w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1233, 2447 i 2448 oraz z 2022 r. poz. 655) dla dyrektora generalnego urzędu w okręgowych urzędach górniczych i SUG wykonuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.*]
7. Minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi okręgowe urzędy górnicze, określając ich nazwę, siedzibę i właściwość miejscową, kierując się potrzebami związanymi z racjonalizacją działania organów nadzoru górniczego.
- [8. *Właściwość miejscowa dyrektora SUG obejmuje obszar Rzeczypospolitej Polskiej.*]
9. *Siedzibą SUG jest miasto Katowice.*]
 10. Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy okręgowych urzędów górniczych [*i SUG*] określa, w drodze zarządzenia, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.
-

<11. Osoby wykonujące obowiązki służbowe w okręgowych urzędach górniczych, realizujące zadania należące do właściwości dyrektora okręgowego urzędu górniczego podlegają temu dyrektorowi.

12. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego nie może wydawać poleceń osobom, które wykonują obowiązki służbowe w okręgowym urzędzie górniczym, w indywidualnych sprawach należących do właściwości dyrektora okręgowego urzędu górniczego.>

[Art. 169.

1. Dyrektor SUG jest organem nadzoru górniczego pierwszej instancji w odniesieniu do podziemnych zakładów górniczych właściwym rzeczowo w sprawach:

- 1) górniczych wyciągów szybowych;*
- 2) urządzeń transportowych, których środki transportu poruszają się po torze o nachyleniu powyżej 45°, w wyrobiskach górniczych;*
- 3) szybów i szybików wraz z wyposażeniem;*
- 4) centrali i dyspozytorni wraz z systemami łączności, bezpieczeństwa i alarmowania oraz magistralnymi sieciami telekomunikacyjnymi;*
- 5) stacji wentylatorów głównych;*
- 6) urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających obiekty, maszyny i urządzenia, o których mowa w pkt 1-5.*

2. Dyrektor SUG jest organem nadzoru górniczego pierwszej instancji wykonującym zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego właściwym rzeczowo w odniesieniu do następujących obiektów budowlanych podziemnych zakładów górniczych:

- 1) obiektów budowlanych maszyn wyciągowych;*
- 2) szybowych wież wyciągowych;*
- 3) budynków nadszybi;*
- 4) obiektów budowlanych urządzeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2;*
- 5) wolnostojących budynków centrali, dyspozytorni, systemów oraz sieci, o których mowa w ust. 1 pkt 4;*
- 6) obiektów budowlanych stacji wentylatorów głównych;*
- 7) obiektów budowlanych przeznaczonych dla urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających obiekty, maszyny i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1-5.]*

USTAWA z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504)

Art. 50b.

Przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

<Art. 50ba.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) **kopalni** – oznacza to zakład górniczy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1072 i ...);
- 2) **odkrywce** – oznacza to odkrywkowy zakład górniczy.>

Art. 50d.

1. Przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

[1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;]

<1)w przodkach bezpośrednio przy urabianiu, ładowaniu i zwałowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących, transportujących i zwałujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;>

2) w drużynach ratowniczych.

<1a. Przez przodek rozumie się obszar wyrobiska górniczego, w którym są wykonywane prace bezpośrednio związane z wydobywaniem kopaliny lub drążeniem tego wyrobiska, w tym ścianę, a w odkrywkach również obszar związany bezpośrednio z urabianiem kopaliny, nadkładu lub skał otaczających oraz ze zwałowaniem, w tym formowaniem korpusu zwału, a także strefę przyprzodkową stanowiącą obszar

bezpośrednio przyległy do przodka, ustalony w kopalni na podstawie organizacyjno-technicznych metod wykonywania robót górniczych, w której są wykonywane prace związane z odstawą urobku oraz utrzymaniem wyrobiska.>

2. Okresy pracy wymienione w ust. 1 pkt 2 zalicza się w wymiarze półtorakrotnym również tym pracownikom dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalń, którzy pracują przez co najmniej połowę dniówek roboczych w miesiącu pod ziemią, w kopalniach siarki lub w kopalniach węgla brunatnego.
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowo stanowiska pracy, na których zatrudnienie zalicza się zgodnie z ust. 1 i 2 w wymiarze półtorakrotnym.
4. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, określi, w drodze rozporządzenia, zasady ewidencjonowania przez pracodawców okresów zatrudnienia na stanowiskach, na których okresy pracy górniczej zalicza się w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury, oraz na niektórych innych stanowiskach pracy górniczej.

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, 2127 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 1079)

Art. 374.

1. Decyzje, o których mowa w niniejszym dziale, z wyjątkiem decyzji określonych w art. 365 i 372, dotyczące:
 - 1) ruchu zakładu górniczego - wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego okręgowego [*albo specjalistycznego*] urzędu górniczego;
 - 2) morskiego pasa ochronnego - wymagają uzgodnienia z właściwym dyrektorem urzędu morskiego.
2. Niezajęcie stanowiska, w terminie 14 dni, przez organ właściwy do uzgodnienia oznacza brak uwag i zastrzeżeń.

3. Uzgodnienie nie jest wymagane, jeżeli decyzja jest podejmowana w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub bezpośredniego zagrożenia pogorszeniem stanu środowiska w znacznych rozmiarach.

USTAWA z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 i 655)

Art. 56.

1. Organami niezespólonej administracji rządowej są terenowe organy administracji rządowej podporządkowane właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji rządowej oraz kierownicy państwowych osób prawnych i kierownicy innych państwowych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu administracji rządowej w województwie:

- 1) szefowie wojskowych centrów rekrutacji;
- 2) dyrektorzy izb administracji skarbowej, naczelnicy urzędów skarbowych i naczelnicy urzędów celno-skarbowych;
- 3) (uchylony);
- 4) dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych [*i dyrektor Specjalistycznego Urzędu Górniczego*];
- 5) dyrektorzy okręgowych urzędów miar;
- 6) dyrektorzy okręgowych urzędów probierczych;
- 7) (uchylony);
- 8) dyrektorzy urzędów morskich;
- 9) dyrektorzy urzędów statystycznych;
- 10) dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej;
- 11) graniczni i powiatowi lekarze weterynarii;
- 12) komendanci oddziałów Straży Granicznej, komendanci placówek i dywizjonów Straży Granicznej;
- 13) (uchylony);
- 14) państwowi graniczni inspektorzy sanitarni;
- 15) regionalni dyrektorzy ochrony środowiska.

2. Powoływanie i odwoływanie organów niezespólonej administracji rządowej następuje na podstawie odrębnych ustaw.